

O C H
R O N
A Z A
B Y T
K Ó W

nr 2 2023

2 (283) LXXVI

ISSN 2956-6606

Katarzyna Zalasńska

5 Słowo wstępne

7 Foreword

PRAWO | LAW

Jacek Brudnicki

9 Co chcemy chronić? Refleksje na temat kryteriów obejmowania zabytku ochroną konserwatorską
What do we want to protect? Thoughts on the criteria for putting a monument under conservation protection

Aleksander Jakubowski

35 Co dalej z gminną ewidencją zabytków? Stan po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 maja 2023 roku (sygn. P 12/18)

What next for the municipal register of monuments? The situation following the verdict of the Constitutional Tribunal of 11 May 2023 (P 12/18)

Wojciech W. Kowalski

49 Ochrona podwodnego dziedzictwa kulturowego w świetle polskiego prawa ochrony zabytków – stan obecny i wnioski

The protection of underwater cultural heritage in the light of the Polish law on the protection of historical monuments – current status and conclusions

Łukasz Czwojda

71 O potrzebie nowych regulacji dotyczących zawodu archeologa

On the need for new regulations for archaeology as a profession

Anna Fogel

- 83 Ochrona dziedzictwa kulturowego a ochrona środowiska przyrodniczego – uwagi na tle regulacji dotyczących ochrony i kształtowania krajobrazów kulturowych
Protection of cultural heritage and the natural environment – comments with regard to the regulations on the protection and shaping of cultural landscapes

Olgierd Jakubowski

- 99 System ochrony dziedzictwa martyrologicznego w Polsce – zarys problematyki
The system for the protection of martyrological heritage in Poland – an overview of the issues

DYSKUSJE | DISCUSSION POINTS

Wojciech Szafrąński

- 115 Ochrona zabytków *versus* rynek sztuki – między Scyllą a Charybdą?
Preservation of artefacts vs the art market – between Scylla and Charybdis?

DZIEŁA SZTUKI | WORKS OF ART

Oliwia Buchwald-Zięcina

- 125 Dziedzictwo zachowane i na nowo odkryte. Prace konserwatorskie przed wystawą *Obraz Złotego Wieku* w Zamku Królewskim na Wawelu
Heritage preserved and rediscovered. Conservation work undertaken prior to the exhibition *The Image of the Golden Age* at the Wawel Royal Castle

Marta Lempart-Geratowska, Maria Goryl

- 147 Siedemnastowieczny obraz *Matka Boska z Dzieciątkiem* w typie Hodegetrii częstochowskiej z kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Suchej Beskidzkiej – analiza małopolskiego warsztatu
A seventeenth-century Hodegetria type painting of the Virgin and Child in Częstochowa from the parish Church of the Visitation of the Blessed Virgin Mary in Sucha Beskidzka – an analysis of the techniques used in Małopolska

Arkadiusz Cegliński

- 165 Historia nagrobka Adolfa Dygasińskiego na Starych Powązkach – kradzież i restauracja
The story of Adolf Dygasiński's gravestone in the Stare Powązki cemetery – its theft and restoration

HISTORIA | HISTORY

Piotr P. Chabiera

- 179 Losy kamieni litograficznych do *Albumu wileńskiego* Jana Kazimierza Wilczyńskiego
The fate of the lithographic limestone printing plates for the *Album Wileński* by Jan Kazimierz Wilczyński

RECENZJE | REVIEWS

Piotr Gerber

- 191 Recenzja książki *Jak działała Stocznia Gdańska* Andrzeja Trzeciaka i Andrzeja Nawrockiego
Review of the book *Jak działała Stocznia Gdańska* by Andrzej Trzeciak and Andrzej Nawrocki

O C H
R O N
A Z A
B Y T
K Ó W

RADA NAUKOWA

dr inż. Waldemar Affelt
dr Łukasz Banaszek
dr hab. Zbigniew Bania, prof. UKSW
dr hab. inż. arch. Mykola Bevz, prof. PL
prof. dr hab. Łukasz T. Bratasz
prof. dr hab. Krzysztof Chmielewski
prof. dr hab. Waldemar Deluga
prof. dr hab. Piotr S. Dobosz
prof. Miloš Drdacky
prof. Vladek Fuchs
dr Alicja M. Jagielska-Burduk
Alfredas Jomantas
dr Paulina Legutko-Kobus
prof. dr hab. Jadwiga Łukaszewicz – przewodnicząca
prof. dr hab. Jacek K. Martusewicz
dr Jolanta E. Polanowska
prof. dr hab. Bogumiła J. Rouba
prof. Stefan Simon
Iva Raič Stojanović
dr hab. Wojciech Szafranski, prof. UAM
prof. dr hab. Andrzej M. Szczerski
prof. dr hab. Bogusław Szmygin
prof. dr hab. Maciej Trzeciński
prof. dr hab. inż. arch. Bartosz M. Walczak
dr Eleni Vassilika
prof. dr hab. inż. arch. Agata A. Zachariasz

WYDAWCA

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT MISJI

ul. M. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
tel. 22 826 02 39, 22 826 93 52
e-mail: nid@nid.pl
nid.pl

ISSN 2956-6606

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr hab. Katarzyna Zalaśńska | redaktor naczelna
dr Anna Czerwińska-Walczak | zastępca redaktor naczelnej
Maria Wierzchoś | redaktor prowadząca
Beata Wojda | sekretarz redakcji
Paulina Piądtłowska | redaktor językowa i korektorka
Piotr Berezowski | redaktor graficzny

Janusz Górski | projekt graficzny
Anne-Marie Fabianowska | tłumaczenia i korekta tekstów
w języku angielskim

Sfinansowano ze środków
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego